

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**



Факультет психології

Кафедра загальної психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітні програми: 1. Психологія.
2. Реабілітаційна психологія
Спеціалізація (за наявності)
Спеціальність: 053 Психологія
Галузь знань: 05 Соціальні і поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри загальної психології
Протокол № 2 від “09.10.2023

Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Загальна психологія
Викладачі	Доктор психологічних наук, професор Москалець Віктор Петрович; кандидат психологічних наук, доцент Хрущ Олена Василівна; кандидат психологічних наук, доцент Олійник Алла Вікторівна
Контактні телефони викладачів	0991901204 – Москалець В. П.; 0967188500 – Хрущ О. В.; 0505804805 – Олійник А. В.
E-mail викладачів	victor.moskalets@pnu.edu.ua – Москалець В. П.; olena.khrusch@pnu.edu.ua – Хрущ О. В.; oliynik-alla@ukr.net – Олійник А. В.
Формат дисципліни	очна
Обсяг дисципліни	270 год.; кількість кредитів ECTS – 9
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://psychol.pu.if.ua
Консультації	згідно з розкладом

2. Анотація до курсу

В навчальному курсі з позицій системного підходу висвітлюються: функціональна сутність, основні функції та інформаційна природа психіки; сутнісний зміст і системна взаємодія базових функціональних структур людської психіки: уваги, відчуття, сприймання, уяви, інтелекту, мислення й мовлення, пам'яті, емоційних процесів і станів. З позицій гуманістичної парадигми та мотиваційно-динамічного підходу в психології викладаються основні складові та властивості особистості як психічної системи, в якій синергійно інтегруються в цілісну сукупність усі структури й функції людської психіки: біологічна, суспільна (соціальна) і духовна природа людини; задатки й здібності, темперамент, кореляційні взаємозв'язки конституційно-антропометричних та психічних властивостей індивіда; соціальні та соціально-психологічні умови, фактори й механізми формування та функціонування психіки особистості, зокрема, «Втечі в Натовп». (*“Escape to Crowd”*), «Втечі від Свободи» (*“Escape from Freedom”*), «Позитивної Свободи»; основний психологічний зміст духовності, моральності, совісті особистості, психології християнської любові та «розумного егоїзму», «Втечі від Абсурду» (*“Escape from Absurd”*), психорегулятивний аспект віри в Бога; характер; загально-психологічний аспект діяльності особистості та її видів: комунікативної (спілкування), ігрової, пізнавальної, аксіологічної (ціннісно-орієнтаційної), перетворюючої (праці).

3. Мета та цілі курсу

Мета курсу

Формування науково-понятійної бази систематизованих професійних знань на основі розуміння сутнісних властивостей загальних, тобто, базисних, фундаментальних психічних феноменів, з яких складається і посередництвом яких формується, розвивається та функціонує психіка людини. (Загально-психологічні знання про ці феномени слугують понятійною основою всіх без виключення психологічних досліджень, використовуються в усіх напрямках і галузях психологічної науки.)

Цілі курсу

Сформувати у майбутніх психологів:

1. Розуміння сутнісних властивостей загально-психологічних феноменів.
2. Основи вмінь і навичок функціонально-системного осмислення й трактування психічних феноменів, наукових та навчально-методичних праць з психології.
3. Знання методологічної парадигми гуманістичного напрямку в психології та основних методів загально-психологічних досліджень.
4. Здатність ефективно оперувати загально-психологічними знаннями в процесі вивчення усіх психологічних та споріднених дисциплін.
5. Спроможність інтерпретувати науково-дослідні проблеми та практичні психологічні питання з гуманістично-саногенних загально-психологічних позицій.

4. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області професійної діяльності.

ЗК4. Здатність вчитись та оволодівати сучасними знаннями, мислити концептуально, системно, саногенно.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії, володіння соціально- психологічними механізмами взаєморозуміння і взаємовпливу.

ЗК10. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, знання юридичних та морально-етичних нормативно-регулятивних засад професійної діяльності психолога і готовність неухильно дотримуватись їх.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК12. Здатність розуміти психологічний зміст суспільних процесів і впливати на них з позицій принципу гуманізму; ставитись з повагою до мультикультурності та різноманітності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК10. Здатність дотримуватись норм професійної етики.

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмні результати навчання:

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т. ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень та аналізу літературних джерел.

ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитись до осіб, які мають інші культуральні, гендерні та вікові відмінності.

ПР16. Знати, розуміти і дотримуватись етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним і демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

5. Організація навчання курсу**Обсяг курсу**

Вид заняття	Загальна кількість годин	
лекції	40 очна	16 заочна
семінарські заняття / практичні / лабораторні	58 очна	22 заочна
самостійна робота	172 очна	232 заочна

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1,2-й семестри	053 Психологія	1-й курс, 1-й рік	Нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовий модуль 1. ФУНКЦІОНАЛЬНА СУТНІСТЬ ПСИХІКИ	Лекції, семінарські	1. Москалець В. Загальна психологія: підручник для	<i>Праці для написання рефератів, есе:</i>	Усне і письмове	

<p>Тема 1. З історії тлумачень функціональної сутності психіки</p> <p>Психіка – ідеальний об’єкт. Феномени, які свідчать про здатність психіки людини безпосередньо впливати на матеріальні об’єкти. Повсякденно-практичні психологічні знання. Основи наукового підходу до психіки. Природа і основні функції душі в анімізмі. Природа і основні функції психіки людини за Демокритом, за Сократом, за Платоном. Значення положень Платона про «ідеї» та «Царство Ідей» для становлення наукової психології. Психологічна сутність поняття. Основний психологічний зміст свідомості людини (понятійні знання, самосвідомість, цілепокладання, ставлення). Підсвідомі й несвідомі феномени у психіці людини. Функціональні аспекти психіки у вченні Арістотеля. Функції психіки за Галеном. Природа і функціонування «нервової машини» та психіки за Р. Декартом. Основний психологічний зміст постулату Р. Декарта “Cogito ergo sum”. “Tabula rasa”, асоціювання та рефлексування за Дж. Локком. Основи науково-психологічного принципу детермінізму у вченні Б. Спінози. “Esse est percipi”, «ідеї», «рух ідей», «душа» за Дж. Берклі. Функції психіки та нервової системи, рефлекс, «композиція сенсоріуму» та «компас життя» згідно з І. Прохазкою. І. Прохазка – засновник системного підходу в психології. Функції нервової системи і психіки в боротьбі за існування у теорії еволюції Ч. Р. Дарвіна. Саморегуляція організму, зворотний зв’язок, центральне гальмування і «мозкова машина» за І. М. Сеченовим. Психологія умовного рефлексу (сигнального зв’язку) у вченні І. П. Павлова. Сигнал як засіб передачі інформації. Психологічний аспект центрального гальмування та його основних видів.</p>	<p>заняття</p>	<p>студентів спеціальності «психологія». Київ: Ліра-К, 2023. С. 10-71. ISBN 978-617-7748-90-7 ©</p> <p>2. Попередні видання цього підручника (2020 і 2022 р.р.). Частина I. Розділи 1 і 2.</p> <p>3. Москалець В. Загальна психологія: хрестоматія. 2024. 234 с. // Електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p>	<p>1. Гроф С. Психологія майбутнього: уроки з сучасних досліджень свідомості. Львів: Афіша, 2015. 328 с.</p> <p>2. Гурвіч А. Щодо інтенційності свідомості // Філософська думка, 2015. №5. С. 14-29.</p> <p>3. Москалець В. Функціонально-психологічна сутність свідомості як рамкової умови пізнання, методологування, віри, мислення, діяльності // Психологія і суспільство, Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис. 2019. № 1. С. 35-51. Сторінки журналу в інтернеті: psm2000/ucoz/ua (інформаціо) pis/tneu/edu/ua (офіційно)</p> <p>4. Москалець В. Функціонування і розвиток свідомої здатності у спілкуванні, грі, художній діяльності // Психологія і суспільство, Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис 2021. № 1. С. 117-132. ISSN: 2523-4099 (Online), 1810-2131 (Print), DOI:</p>	<p>опитування на семінарських заняттях – 5 б</p> <p>Контроль самостійної роботи – 10 б</p> <p>Тестування – 10 б</p>	
---	----------------	--	---	---	--

			<p>https://doi.org/10.35774/pis.pis.wunu.edu.ua (офіційно) psm2000.ucoz.ua (інформаційно).</p> <p>5. Пискун В. М. Метапсихологія та її паралогізми // Основи психології / за заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. Київ: «Либідь», 1996. 632 с. С. 132-160.</p> <p>6. Роменець В. А. Історія психології XIX-початку XX століття: навчальний посібник. Київ: «Вища школа», 1995. С. 212-235.</p> <p>7. Роменець В. А. Маноха І. П. Історія психології: навчальний посібник. Київ: Либідь, 1998. 478 с.</p> <p>8. Фурман А. В. Свідомість як рамкова умова пізнання і методологування // Психологія і суспільство. Український теоретико-методологічний часопис. 2017. №4. С. 16-38.</p>		
<p>Тема 2. Предмет і методи загальної психології</p> <p>Предмет загальної психології. Місце психології в системі наук та місце загальної психології в структурі галузей психологічної науки. Методологічні принципи в психології. Методи загальної психології: інтроспекція, самоспостереження, спостереження, експеримент, психологічне моделювання, вивчення літературних та історичних джерел і продуктів діяльності, математично-статистичні.</p>	<p>Лекція, семінарське заняття</p>	<p>1. Москалець В. Загальна психологія: підручник для студентів спеціальності «психологія». Київ: Ліра-К, 2023. С. 71-102. ISBN 978-617-7748-90-7 ©</p> <p>2. Попередні видання цього підручника (2020 і 2022 р.р.). Частина I. Розділ 3.</p>	<p>1. Дикий Я. Психосоціальне деталювання як методологічна процедура // Психологія і суспільство. Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис. 2023. №1. С. 75-</p>	<p>Усне і письмове опитування на семінарських заняттях – 5 б</p> <p>Контроль самостійної роботи – 10 б</p>	

		<p>3. Москалець В. Загальна психологія: хрестоматія. 2024. 234 с. // Електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p>	<p>84. DOI: https://doi.org/10.35774/pis.2023.02.075</p> <p>2. Киричук О. В. Галузі психологічної науки // Основи психології / за заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. Київ: «Либідь», 1996. 632 с. С. 111-131.</p> <p>3. Маноха І. П. Методи психології // Основи психології / за заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. Київ: «Либідь», 1996. 632 с. С. 74-94.</p> <p>4. Роменець В. А. Предмет і принципи історико-психологічного дослідження // Психологія і суспільство. Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис. 2013. №2. С. 6-27.</p> <p>5. Руденко В. М., Руденко Н. М. Математичні методи в психології. Київ: Академвидав, 2009. 384 с.</p> <p>5. Татенко В. О. Поняття про психіку. Предмет психології як науки // Основи психології / за заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. Київ: «Либідь», 1996. 632 с. С. 7-45.</p> <p>6. Фурман А. В.</p>		
--	--	---	--	--	--

			Авторська програма дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» // Психологія і суспільство. Український теоретико-методологічний часопис. 2023. №1. С. 209-244. DOI: https://doi.org/10.35774/pis.2023.01.209		
<p>Тема 3. Психофізіологічна проблема. Мозок і психіка</p> <p>Психофізіологічна проблема. Психологічна функціональна структура головного мозку людини, виявлена внаслідок екстирпацій (руйнувань) його ділянок. Електричні подразнення головного мозку як метод вивчення локалізації в ньому психічних феноменів. Експерименти Гесса, Олдса і Ліллі. «Рай» і «Пекло» («Старт-зона» і «Стоп-зона») у головному мозку. Електрична активність головного мозку людини як свідчення його функціонального зв'язку з психікою. Електроенцефалограма (ЕЕГ). Основні способи впливу на мозок і психіку людини психотропних речовин. Збуджуючі засоби та їх стимулюючі впливи. Алкоголь як нейродепресант. Заспокійливий ефект барбітуратів і транквілізаторів. Психотропний вплив наркотиків. Ейфорія від марихуани і гашишу. Вплив на мозок і психіку природних та синтезованих галюциногенів (психоделіків): атропіну, мескаліну, псилоцибіну, психотоміметиків, диметилтриптамін (ДМТ), дітиламідів лізергінової кислоти (ЛСД). Функціональна специфіка лівої і правої півкуль головного мозку людини (за Г. Сперрі). Зв'язок мозку і психіки за принципом кодування інформації.</p>	Лекція. Семінарське заняття	<ol style="list-style-type: none"> 1. Москалець В. Загальна психологія: підручник для студентів спеціальності «психологія». Київ: Ліра-К, 2023. С. 102-149. ISBN 978-617-7748-90-7 © 2. Попередні видання цього підручника (2020 і 2022 р.р.). Частина І. Розділ 4. 3. Москалець В. Загальна психологія: хрестоматія. 2024. 234 с. // Електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. 	<p><i>Праці для написання рефератів, есе:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Барретт Л. Ф. Як народжуються емоції: Таємне життя мозку // пер. з англ. Я. Лебеденка. Харків: КСД, 2018. 480 с. 2. Винницький О. Р. Мозок і парапсихологія: монографія. Київ: Поліграфкнига, 1996. 360 с. 3. Гофманн А. ЛСД – моя важка дитина / Альберт Гофманн. Вікіпедія. 	Усне і письмове опитування на семінарських заняттях – 5 б Контроль самостійної роботи – 10 б	
<p>Змістовий модуль 2. ПСИХІЧНІ ПРОЦЕСИ І СТАНИ</p> <p>Тема 4. Увага</p> <p>Увага. Уважність. Функції уваги: спрямування й зосередження психічних процесів. Види уваги: рефлексорна, інстинктивна, аперцептивна, невимушена (мимовільна), вимушена (довільна), післядовільна. Властивості уваги:</p>	Лекція. Семінарське заняття	<ol style="list-style-type: none"> 1. Москалець В. Загальна психологія: підручник для студентів спеціальності «психологія». Київ: Ліра-К, 2023. С. 164-174. ISBN 978-617-7748-90-7 © 2. Попередні видання цього 	<p><i>Праці для написання рефератів, есе:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Увага. Відчуття. Сприймання. Уява. Пам'ять. Класичні дослідження: хрестоматія / упорядник і 	Усне і письмове опитування на семінарських заняттях – 5 б Контроль	

концентрація (ступінь зосередження), об'єм (обсяг), розподіл, переключення, сталість.		підручника (2020 і 2022 р.р.). Частина II. Розділ 5. 3. Москалець В. Загальна психологія: хрестоматія. 2024. 234 с. // Електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.	пер. з англ. – В. Москалець, 2024. 90 с. // Електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.	самостійної роботи – 10 б	
<p style="text-align: center;">Тема 5. Відчуття</p> <p>Аналізатор. Рецептор. Специфічна подразливість рецепторів. Сенсорні клітини. Сенсорне ядро. Спеціалізація сенсорних та рецептивних клітин. Перекодування в аналізаторі. Модальність відчуття. Синестезія. Емоційні тони відчуттів. Класифікація відчуттів: екстероцептивні (контактні і дистантні) та інтероцептивні (органічні і пропріоцептивні) відчуття. Пороги відчуттів. Інтенсивність відчуття. Чутливість органів чуття. Закон Бугера-Вебера. Закон Вебера-Фехнера. Адаптація органів чуття. Сенсibiliзація. Прості, основні, складні, чисті, змішані відчуття.</p>	Лекція, семінарське заняття	1. Москалець В. Загальна психологія: підручник для студентів спеціальності «психологія». Київ: Ліра-К, 2023. С. 174-204. ISBN 978-617-7748-90-7 © 2. Попередні видання цього підручника (2020 і 2022 р.р.). Частина II. Розділ 6. 3. Москалець В. Загальна психологія: хрестоматія. 2024. 234 с. // Електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.	<i>Праці для написання рефератів, есе:</i> 1. Увага. Відчуття. Сприймання. Уява. Пам'ять. Класичні дослідження: хрестоматія / упорядник і пер. з англ. – В. Москалець, 2024. 90 с. // Електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.	Усне і письмове опитування на семінарських заняттях – 5 б Контроль самостійної роботи – 10 б Тестування – 10 б	
<p style="text-align: center;">Тема 6. Сприймання</p> <p>Предметність (об'ємність) чуттєвого відображення. Фактори предметності сприймання: перспективне скорочення; суміщення і накладання або перекривання; розподіл світла й тіней (відблиски і контрасти); повітряна перспектива; руховий паралакс. Структурність сприймання. Фактори структурності сприймання: контрасти, перепади світлот-темнот і зміни кольорів та їх відтінків; близькість і щільність; гомогенність (однорідність, подібність, однаковість) елементів; неперервність, плавність, завершеність; простота; симетричність; врівноваженість. Принцип прегнантності. Цілісність сприймання. Оптичні ілюзії. Перцептивна модель. Сенсомоторна схема. Вікарні перцептивні дії (за В. Зінченком). Перцептивні властивості: транспонованість, градуйованість, варіативність, інваріантність. Сенсорні спотворення: Сенсорні втрати. Сенсорні домішки. Сенсорні шуми. Константність і вибіркoвість сприймання. Модальні й аномальні доповнення.</p>	Лекція, семінарське заняття	1. Москалець В. Загальна психологія: Підручник для студентів спеціальності «психологія». Київ: Ліра-К, 2023. С. 204-238. ISBN 978-617-7748-90-7 © 2. Попередні видання цього підручника (2020 і 2022 р.р.). Частина II. Розділ 7. 3. Москалець В. Загальна психологія: хрестоматія. 2024. 234 с. // Електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.	<i>Праці для написання рефератів, есе:</i> 1. Увага. Відчуття. Сприймання. Уява. Пам'ять. Класичні дослідження: хрестоматія / упорядник і пер. з англ. – В. Москалець, 2024. 90 с. // Електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.	Усне і письмове опитування на семінарських заняттях – 5 б Контроль самостійної роботи – 10 б Контрольна робота – 10 б	

<p>Експерименти Ітельсона, Еймза, Йоганссона.</p> <p>Тема 7. Уява</p> <p>Послідовні та ейдетичні образи. Галюцинації. Сновидіння. Гіпнотичні стани. Образи уяви та їх види: репродуктовані, продуковані й продуктивні; одиничні та узагальнені (образно-символічні означення). Чинники образів уяви: асоціації, вербальний вплив, діяльність, яка вимагає уявлення, емоційні переживання. Закон подвійного вияву почуттів (за Л. С. Виготським). Фантазія. Властивості образів уяви. Основні психологічні концепції уяви: асоціаністська; сумації колишніх перцептів; конструювання. Експерименти В. П. Зінченка з побудови образів уяви. Зміни образів уяви в процесі уявлення (за П. П. Блонським).</p>	<p>Лекція, семінарське заняття</p>	<p>1. Москалець В. Загальна психологія: підручник для студентів спеціальності «психологія». Київ: Ліра-К, 2023. С. 238-259. ISBN 978-617-7748-90-7 ©</p> <p>2. Попередні видання цього підручника (2020 і 2022 р.р.). Частина II. Розділ 8.</p> <p>3. Москалець В. Загальна психологія: хрестоматія. 2024. 234 с. // Електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p>	<p><i>Праці для написання рефератів, есе:</i></p> <p>1. Увага. Відчуття. Сприймання. Уява. Пам'ять. Класичні дослідження: хрестоматія / упорядник і пер. з англ. – В. Москалець, 2024. 90 с. // Електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p>	<p>Усне і письмове опитування на семінарських заняттях – 5 б</p> <p>Контроль самостійної роботи – 10 б</p> <p>Тестування – 10 б</p>	
<p>Тема 8. Мислення</p> <p>Функціональна психологічна сутність інтелекту і мислення. Наочно-дійове мислення. Перцептивна модель. Кінестезична модель. Сенсомоторна схема. Сенсо-моторний інтелект. Наочно-образне мислення. Взаємозв'язки мислення і мовлення. Домисленнева стадія розвитку мовлення і домовленнева стадія розвитку мислення дитини. Асоціативні комплекси. Синкретичні образи. Трансдукція (за В. Штерном). Символ. Словесний символізм (за О. О. Потебнею). Значення слова як елемент (одиниця) єдності мислення і мовлення (за Л. С. Виготським). Егоцентричне мовлення дитини як засіб мислення. Псевдопоняття. Предикативність внутрішнього і письмового мовлення. Мова як система понятійних знань. Емпіричне мислення. Емпіричне поняття. Мисленнєві операції: аналіз і синтез, порівняння, абстрагування, узагальнення, означення. Теоретичне мислення. Закон. Дедуктивна теорія. Суперечності теоретичного мислення. Апорії Зенона. Парадокс Рассела. Творче мислення. Творча інтуїція. Інсайт. Наочно-образні уподібнення в творчому мисленні.</p>	<p>Лекція, семінарське заняття</p>	<p>1. Москалець В. Загальна психологія: підручник для студентів спеціальності «психологія». Київ: Ліра-К, 2023. С. 259-295. ISBN 978-617-7748-90-7 ©</p> <p>2. Попередні видання цього підручника (2020 і 2022 р.р.). Частина II. Розділ 9.</p> <p>3. Москалець В. Загальна психологія: хрестоматія. 2024. 234 с. // Електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p>	<p><i>Праці для написання рефератів, есе:</i></p> <p>1. Байсара Л. І. Множинність проявів видів інтелекту. Донецьк: РВВ ДНУ, 2010. 96 с.</p> <p>2. Баєв Б. Ф. Психологія внутрішнього мовлення. Київ: Вища школа, 1976. 180 с.</p> <p>3. Єфіменко С. Визначення поняття інтелекту у різних концепціях психолого-педагогічних досліджень // Наукові записки Кіровоградського держ. пед. університету ім. В. Винниченка. Серія: Педагогічні науки, 2013. Вип. 121 (2). С. 90-95.</p> <p>4. Засекіна Л. В. Структурно-</p>	<p>Усне і письмове опитування на семінарських заняттях – 5 б</p> <p>Контроль самостійної роботи – 10 б</p> <p>Тестування – 10 б</p>	

			<p>функціональна організація інтелекту: монографія. Острог: Вид-во Національного університету «Острозька академія», 2005. 370 с.</p> <p>5. Леві-Строс К. Первісне мислення. Київ: Український Центр духовної культури, 2000. 324 с.</p> <p>5. Міщиха Л. П. Креативні психотехнології як умова розвитку творчого мислення особистості студента // Теорія і практика сучасної психології, 2019. Вип. 5. Т. 2. С. 110-115.</p> <p>7. Москалець В., Карп'юк Ю. Інтелектуальна функція продуктивного соціального характеру // Психологія і суспільство. 2023. № 2. С. 117-132. Розміщений на платформі «Наукова періодика України» Національної наукової бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. ISSN: 25-23-4099 (Online), 1810-2131 (Print), DOI https://doi.org/10.35774/pis Вебсторінки журналу: pis.wunu.edu.ua (офіційна), psm2000.ucoz.ua</p>	
--	--	--	---	--

			<p>(інформаційна). <i>Стаття:</i> DOI: https://doi.org/10/35774/pis2023/02/182.</p> <p>8. Москалець В. Сутність інтелекту, мислення, мовлення як психофункціональних данностей // Психологія і суспільство, 2014. № 4 (58). С. 114-131.</p> <p>9. Пов'якель Н. І. Професіогенез саморегуляції мислення практичного психолога: монографія. Київ: НПУ ім. М. Драгоманова, 2003. 259 с.</p> <p>10. Психологія мислення: підручник / І. Д. Пасічник, Р. В. Каламаж. / за ред І. Д. Пасічника. Острог: Вид-во Національного університету «Острозька академія», 2015. 560 с.</p> <p>10. Смутьсон М. Л. Психологія розвитку інтелекту: монографія. Київ: Нора-Друк, 2003. 298 с.</p>	
--	--	--	---	--

<p align="center">Тема 9. Пам'ять</p> <p>Функціональна сутність пам'яті. Види пам'яті: 1) за модальністю відчуттів: зорова, слухова, нюхова, смакова, тактильна пропріоцептивна, органічна; 2) за домінуючою психічною модальністю мнемічної інформації: чуттєво-образна, словесно-логічна або вербальна («пам'ять розуму»), емоційна або афективна («пам'ять серця»), кінестезична або рухова («пам'ять тіла»); 3) за участю цілеспрямованості на запам'ятовування посередництвом вольових зусиль: довільна й мимовільна або вимушена і невимушена; 4) за тривалістю збереження інформації: оперативна, короткотривала, довготривала; 5) за засобами карбування інформації: генетичним кодом (видова, інстинктивна) і набута кожною особою чи особиною індивідуально. Мнемічні процеси: запам'ятовування, збереження, відтворення, забування.</p>	<p>Лекція, семінарське заняття</p>	<p>1. Москалець В. Загальна психологія: підручник для студентів спеціальності «психологія». Київ: Ліра-К, 2023. С. 295-322. ISBN 978-617-7748-90-7 ©</p> <p>2. Попередні видання цього підручника (2020 і 2022 р.р.). Частина II. Розділ 10.</p> <p>3. Москалець В. Загальна психологія: хрестоматія. 2024. 234 с. // Електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. 180 с.</p>	<p><i>Праці для написання рефератів, есе:</i></p> <p>1. Увага. Відчуття. Сприймання. Уява. Пам'ять. Класичні дослідження: хрестоматія / упорядник і пер. з англ. – В. Москалець, 2024. 90 с. // Електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <p>2. Хофман І. Активна пам'ять: Експеримент і теорія людської пам'яті. Вікіпедія.</p>	<p>Усне і письмове опитування на семінарських заняттях – 5 б</p> <p>Контроль самостійної роботи – 10 б</p> <p>Тестування – 10 б</p> <p>Контрольна робота – 10 б.</p>	
<p align="center">Тема 10. Емоційні процеси і стани</p> <p>Емоція. Афект. Настрій. Емоційна складова стресу. Вегетативні зміни в процесі емоційних переживань. Зовнішні (експресивні) вияви емоційних переживань. Проблема функціональної сутності емоційних переживань. Почуття. Любов і ненависть. Вищі почуття: трудові, патріотичні (почуття етнічної ідентичності), релігійні, морально-етичні, естетичні.</p>	<p>Лекція, семінарське заняття</p>	<p>1. Москалець В. Загальна психологія: підручник для студентів спеціальності «психологія». Київ: Ліра-К, 2023. С. 323-343. ISBN 978-617-7748-90-7 ©</p> <p>2. Попередні видання цього підручника (2020 і 2022 р.р.). Частина II. Розділ 11.</p> <p>3. Москалець В. Загальна психологія: хрестоматія. 2024. 234 с. // Електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p>	<p><i>Праці для написання рефератів, есе:</i></p> <p>1. Аршава І. Ф. Емоційна стійкість людини та її діагностика: монографія. Донецьк: Вид-во ДНУ, 2006. 336 с.</p> <p>2. Гоулман Д. Емоційний інтелект / пер. з англ. С.-Л. Гумецької: Харків: Віват, 2018. 512 с.</p> <p>3. Ізард К. Психологія емоцій. Вікіпедія.</p> <p>4. Емоційний інтелект / упоряд. А. Козлова. Київ: Шкільний світ, 2018 126 с.</p> <p>5. Карпенко Є. Емоційний інтелект у дискурсі життєзійснення особистості: монографія. Дрогобич: Посвіт, 2020.</p>	<p>Усне і письмове опитування на семінарських заняттях – 5 б</p> <p>Контроль самостійної роботи – 10 б</p> <p>Тестування – 10 б</p>	

			<p>436 с.</p> <p>6. Кириленко Т. С. Виховання почуттів. Київ: «Либідь», 1989.</p> <p>7. Кириленко Т. С. Психологія: емоційна сфера особистості. Київ: Либідь, 2007. 256 с.</p> <p>8. Москалець В. П., Колтунович Т. А. Емоційне вигорання – реальність чи вигадка? // Практична психологія та соціальна робота, 2012. №1. С.58-68.</p> <p>9. Москалець В. П. Почуття гумору як чинник гармонізації міжособистісної взаємодії у конфліктних ситуаціях // Психологічний журнал. Випуск 8. Умань: ВПЦ «Візаві», 2022. С. 74-80.</p> <p>10. Франкл В. Людина в пошуках справжнього сенсу. Психолог у концтаборі / пер з англ. О. Замойської. Харків: «КСД», 2023. 160 с. С. 121-125.</p> <p>11. Фромм Е. Мистецтво любові / пер. з англ. В. Кучменко. Київ: «КСД», 2017. 192 с.</p>		
<p>Змістовий модуль 3. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ</p> <p>Тема 11. Психологічна сутність особистості Актуальність проблематики психології особистості на</p>	<p>Лекція, семінарське заняття</p>	<p>1. Москалець В. Загальна психологія: підручник для студентів спеціальності «психологія». Київ: Ліра-К, 2023. С. 362-374. ISBN 978-</p>	<p><i>Праці для написання рефератів, есе:</i></p> <p>1. Москалець В. П. Структурно-функціональна</p>	<p>Усне і письмове опитування на семінарських</p>	

<p>сучасному етапі розвитку людства. Біологічна, соціальна і духовна природа людини. Знання, уміння, навички та спрямованість (ціннісні орієнтації, світогляд, переконання, віра) особистості. Основний психологічний зміст духовності особистості. Диференціація понять: особистість, людина, індивід (індивідуум), особа, індивідуальність. Представники виду <i>Homo sapiens</i>, які не є особистостями.</p>		<p>617-7748-90-7 © 2. Попередні видання цього підручника (2020 і 2022 р.р.). Частина III. Розділ 12 3. Москалець В. Загальна психологія: хрестоматія, 2024. 234 с. – Електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. 4. Москалець В. Психологія особистості: підручник. Київ: Ліра-К, 2020. С. 8-25. 5. Попередні видання цього підручника (2013, 2020 р.р.). Частина I. Розділи 1 і 2.</p>	<p>організація особистості // Психологія і суспільство. Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис. 2010. № 2. С. 20-25. 2. Рибалка В. В. Теорії особистості у вітчизняній психології: навчальний посібник. К.: ПППО АПН України, 2006. 530 с.</p>	<p>заняттях – 5 б Контроль самостійної роботи – 10 б Тестування – 10 б</p>	
<p>Тема 12. Задатки і здібності особистості Задатки людини. <i>IQ</i>. Тести інтелекту. Якісна і кількісна характеристика здібностей особистості. Обдарованість. Талант. Майстерність. Умови і фактори розвитку та реалізації здібностей, таланту, майстерності. Перспективні напрямки розвитку здібностей особистості.</p>	<p>Лекція, семінарське заняття</p>	<p>1. Москалець В. Загальна психологія: підручник для студентів спеціальності «психологія». Київ: Ліра-К, 2023. С. 10-71. ISBN 978-617-7748-90-7 © 2. Попередні видання цього підручника (2020 і 2022 р.р.). Частина III. Розділ 13. 3. Москалець В. Загальна психологія: хрестоматія, 2024, 234 с. – Електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. 4. В. Москалець Психологія особистості: підручник. Київ: Ліра-К, 2020. С. 26-40. 5. Попередні видання цього підручника (2013, 2020 р.р.). Частина I. Розділ 3.</p>	<p><i>Праці для написання рефератів, есе:</i> 1. Власова О. І. Психологія соціальних здібностей: структура, динаміка, чинники розвитку: монографія Київ: ВПЦ «Київський університет», 2005, 308 с. 2. Палій А. Диференціальна психологія: навчальний посібник. Київ: «Академвидав», 2010. С. 231-339. 3. Роменець В. А. Виховання творчих здібностей у студентів. К: «Либідь», 1973. 120 с. 4. Титаренко Т. М. Універсальна обдарованість і конкретні здібності людини. Творчі здібності</p>	<p>Усне і письмове опитування на семінарських заняттях – 5 б Контроль самостійної роботи – 10 б Тестування – 10 б</p>	

<p style="text-align: center;">Тема 13. Темперамент особистості</p> <p>З історії становлення вчення про темперамент. Психологічні властивості темпераменту: сенситивність, реактивність, активність, співвідношення реактивності та активності, темп реакцій, пластичність-ригідність, екстраверсія, інтроверсія, амбаверсія, емоційна збудливість. Вплив властивостей темпераменту суб'єкта на його діяльність.</p>		<p>1. Москалець В. Загальна психологія: підручник для студентів спеціальності «психологія». Київ: Ліра-К, 2023. С. 10-71. ISBN 978-617-7748-90-7 ©</p> <p>2. Попередні видання цього підручника (2020 і 2022 р.р.). Частина III. Розділ 14.</p> <p>3. Москалець В. Загальна психологія: хрестоматія, 2024. 234 с. – Електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <p>4. Москалець В. Психологія особистості: підручник. Київ: Ліра-К, 2020. С. 41-56.</p> <p>5. Попередні видання цього підручника (2013, 2020 р.р.). Частина I. Розділ 3.</p>	<p>людини // Основи психології / за заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. Київ: «Либідь», 1996. 632 с. С. 331-364.</p> <p>1. Палій А. Диференціальна психологія: навчальний посібник. Київ: «Академвидав», 2010. С. 105-140.</p> <p>2. Титаренко Т. М. Темперамент // Основи психології: підручник / за заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. Київ: «Либідь», 1995. 632 с. С. 112-121.</p>		
<p style="text-align: center;">Тема 14. Кореляція конституційно-антропометричних і психічних властивостей особистості</p> <p>Хіромантія і дерматогліфіка. Фізіогноміка. Конституційно-антропометрична концепція Е. Кречмера. Шизо- і цикло-радикали. Основні прояви шизофренії та маніакально-депресивного психозу. Конституційно-антропометричні та психічні властивості і види циклотиміків/циклоїдів. Конституційно-антропометричні та психічні властивості і види шизотиміків/шизоїдів. Конституційно-антропометрична концепція У. Шелдона. Типи конституції і темпераменту за У. Шелдоном. Епілептичний характер та епітимік/епілептоїд як тип особистості за П. Б. Ганнушкіним: Основні прояви епілепсії.</p>	<p>Лекція, семінарське заняття</p>	<p>1. Москалець В. Загальна психологія: підручник для студентів спеціальності «психологія». Київ: Ліра-К, 2023. С. 10-71. ISBN 978-617-7748-90-7 ©</p> <p>2. Попередні видання цього підручника (2020 і 2022 р.р.). Частина III. Розділ 15.</p> <p>3. Москалець В. Загальна психологія: хрестоматія, 2024. 234 с. – Електронна</p>	<p><i>Праці для написання рефератів, есе:</i></p> <p>1. Кречмер Е. Будова тіла і характер. Вікіпедія</p> <p>2. Ломброзо Ч. Геніальність і божевільня. Паралель між великими людьми і божевільними. Вікіпедія.</p>	<p>Усне і письмове опитування на семінарських заняттях – 5 б</p> <p>Контроль самостійної роботи – 10 б</p> <p>Тестування – 10 б</p>	

<p>Кореляція епілепсії, «ядерного типу злочинця» та геніальності за Ч. Ломброзо. Вплив гормонів ендокринних залоз на психіку та конституцію людини.</p>		<p>бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. 4. Москалець В. Психологія особистості: підручник. Київ: Ліра-К, 2020. С. 57-99. 5. Попередні видання цього підручника (2013, 2020 р.р.). Частина I. Розділ 4.</p>			
<p>Тема 15. Суспільна (соціальна) природа особистості Мотиваційна динаміка стосунків між особистістю і тоталітарним режимом. Сутність, фактори та механізми конформізму. «Втеча в Натовп» (“Escape to Crowd”). Психотична база тоталітарних режимів. Комплексування особистості в тоталітарному та посттоталітарному суспільствах. Проблема утилітарної мотивації праці «базової особистості» демократичного суспільства. «Гонитва за ідолами». «Негативна свобода». «Втеча від Свободи» (“Escape from Freedom”). «Позитивна свобода». «Дерепресія». «Революція сердець» за Е. Фроммом. Соціально-психологічні механізми формування та функціонування суспільної природи особистості: інтеракція; традиції, звичаї як нормативно-регулятивна база соціально-психологічного впливу соціуму на особистість; механізми взаємовпливу (переконання, навіювання, емоційне зараження, наслідування); механізми взаєморозуміння (ідентифікація, емпатія та її види, рефлексія). Референтність, авторитетність, авторитарність особистості.</p>	<p>Лекція, семінарське заняття</p>	<p>1. Москалець В. Загальна психологія: підручник для студентів спеціальності «психологія». Київ: Ліра-К, 2023. С. 10-71. ISBN 978-617-7748-90-7 © 2. Попередні видання цього підручника (2020 і 2022 р.р.). Частина III. Розділ 16. 3. Москалець В. Загальна психологія: хрестоматія, 2024. 234 с. – Електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. 4. Москалець В. Психологія особистості: підручник. Київ: Ліра-К, 2020. С. 99-131. 5. Попередні видання цього підручника (2013, 2020 р.р.). Частина I. Розділ 5.</p>	<p>1. Злобіна О. Г. Особистість як суб’єкт соціальних змін. Київ: Вид. Інституту соціології НАН України, 2004. 400 с. 2. Журавльова Л. П. Психологія емпатії: монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2007. 328 с. 3. Климчук В. О. Мотиваційний дискурс особистості: на шляху до соціальної психології мотивації: монографія. Житомир: Вид. ЖДУ ім. І. Франка, 2015. 290 с. 4. Коваленко А. Б. Психологія розуміння. Київ: Геопринт, 1999. 184 с. 5. Москалець В., Карп’юк Ю. Інтелектуальна функція продуктивного соціального характеру // Психологія і суспільство. 2023. № 2. С. 117-132. Розміщений на платформі «Наукова періодика України»</p>	<p>Усне і письмове опитування на семінарських заняттях – 5 б Контроль самостійної роботи – 10 б Тестування – 10 б</p>	

			<p>Національної наукової бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. ISSN: 25-23-4099 (Online), 1810-2131 (Print), DOI https://doi.org/10.35774/pis Вебсторінки журналу: pis.wunu.edu.ua (офіційна), psm2000.ucoz.ua (інформаційна). <i>Стаття:</i> DOI: https://doi.org/10.35774/pis2023/02/182. 6. Москалець В. Перспективи трансформацій у психології москвитів // Наукові записки НУ «Острозька академія». Серія «Психологія». Вип. 15. Острог, 2022. С. 25-35. 7. Москалець В. Три сили для людини: від «Великого Інквізитора» до канонічної психології В. Роменця // Психологія і суспільство, 2012. №2. С. 6-15.</p>		
<p>Тема 16. Духовність особистості Основний психологічний зміст моралі як форми нормативної регуляції, духовності та моральності особистості. Свіість особистості як автентично-суб'єктний регулятор. Психологія любові. Види любові: агапе, ерос, філія, сторге. Психологія «розумного егоїзму». Основна проблема особистості у екзистенціалізмі та в екзистенційній психології. Екзистенційний Абсурд. «Втеча від Абсурду» (“Escape from Absurd”) і позиція «Всупереч Абсурду» за А. Камю. Віра в Бога як духовний вибір особистості. Психорегулятивний аспект віри в Бога.</p>	<p>Лекція, семінарське заняття</p>	<p>1. Москалець В. Загальна психологія: підручник для студентів спеціальності «психологія». Київ: Ліра-К, 2023. С. 10-71. ISBN 978-617-7748-90-7 © 2. Попередні видання цього підручника (2020 і 2022 р.р.). Частина III. Розділ 17. 3. Москалець В. Загальна</p>	<p>1. Боришевський М. Й. Дорога до себе. Від основ суб'єктності до вершин духовності. Київ, 2010. 252 с. 2. Жигайло Н. Психологія духовного становлення особистості майбутнього фахівця: монографія Львів: Вид. центр ЛНУ</p>	<p>Усне і письмове опитування на семінарських заняттях - 5 б Контроль самостійної роботи – 10 б. Тестування – 10 б</p>	

		<p>психологія: хрестоматія, 2024. 234 с. – Електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <p>4. Москалець В. Психологія особистості: підручник. Київ: Ліра-К, 2020. С. 131-162; 298-301; 309; 317-333.</p> <p>5. Попередні видання цього підручника (2013, 2020 р.р.). Частина I. Розділ 6.</p>	<p>ім. І. Франка, 208. 336 с.</p> <p>3. Карпенко З. С. Аксиологічна психологія особистості: монографія. Івано-Франківськ: ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2018. 720 с.</p> <p>4. Климишин О. Психологія духовності особистості: християнсько-орієнтований підхід: монографія. Івано-Франківськ: Гостинець, 2010. 440 с.</p> <p>5. Колісник О. П. Психологія духовного саморозвитку особистості: монографія. Луцьк: РВВ «Вежа» Волинського державного університету ім. Лесі Українки, 2007. 400 с.</p> <p>6. Москалець В. Духовні горизонти особистості: потенціал вершинної аналітики // Психологія і суспільство. 2011. №1. С. 73-84.</p> <p>7. Помиткін Е. О. Психологія духовного розвитку особистості: монографія. Київ: Наш час, 2007. 280 с.</p> <p>8. Савчин М. В. Духовна парадигма психології: монографія. Київ: Академвидав, 2013. 224 с.</p> <p>9. Савчин М. В.</p>		
--	--	---	---	--	--

			Духовний потенціал людини: монографія. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2010. 508 с.		
<p>Тема 17. Характер особистості</p> <p>З історії тлумачень поняття «характер». Основний психологічний зміст характеру особистості. Я-концепція як складова характеру особистості. Два напрями формування Я-концепції. Я-реальне. Я-емпіричне. Я-ідеальне. Я-реалістичне. Я-ідеалізоване. Рівень домагань. Успішність. Самооцінка. Формула В. Джемса. Психічний захист. Воля в структурі характеру. Акцентуації характеру. Симптомокомплекси характеру особистості.</p>	Лекція, семінарське заняття	<p>1. Москалець В. Загальна психологія: підручник для студентів спеціальності «психологія». Київ: Ліра-К, 2023. С. 10-71. ISBN 978-617-7748-90-7 ©</p> <p>2. Попередні видання цього підручника (2020 і 2022 р.р.). Частина III. Розділ 18.</p> <p>2. Москалець В. Загальна психологія: хрестоматія, 2024. 234 с. – Електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <p>3. Москалець В. Психологія особистості: Підручник. Київ: Ліра-К, 2020. С. 163-173.</p> <p>4. Попередні видання цього підручника (2013, 2020 р.р.). Частина I. Розділ 7.</p>	<p><i>Праці для написання рефератів, есе:</i></p> <p>1. Бех І. Д. Від волі до особистості. Київ, 1995. 202 с.</p> <p>2. Маноха І. П. Витоки волі. Боротьба мотивів і вольовий акт. Формування та розвиток вольових процесів // Основи психології / за ред. О. В. Киричука, В. О. Роменця. Київ: «Либідь», 1996. 632 с. С. 231-234.</p> <p>3. Москалець В., Карп'юк Ю. Інтелектуальна функція продуктивного соціального характеру // Психологія і суспільство. Український методологічний соціогуманітарний часопис, 2023. № 2. С. 117-132. (1,5 др. арк.) Розміщений на платформі «Наукова періодика України» Національної наукової бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. ISSN: 25-23-4099 (Online), 1810-2131 (Print), DOI https://doi.org/10.35774/pis Вебсторінки журналу: pis.wunu.edu.ua</p>	Усне і письмове опитування на семінарських заняттях - 5 б Контроль самостійної роботи – 10 б Тестування – 10 б	

			(офіційна), psm2000.ucoz.ua (інформаційна). <i>Стаття:</i> DOI: https://doi.org/10.35774/pis2023/02/182 . 4.Феофраст Характери. Вікіпедія. 5. Фурман А., Гуменюк О. Психологія Я-концепції: навчальний посібник. Львів: Новий Світ, 2006. 360 с		
<p>Тема 18. Загально-психологічний аспект діяльності особистості</p> <p>Діяльність як спосіб існування людини. Суб'єкт-об'єктна основа та мотиваційний критерій поділу діяльності особистості на види. Комунікативна діяльність або спілкування. Госпіталізм. Ігрова діяльність або гра. Пізнавальна діяльність. Аксиологічна або ціннісно-орієнтаційна діяльність. Трудова діяльність або праця. Творчий потенціал і самоактуалізація особистості за А. Х. Маслоу.</p>	Лекція, семінарське заняття	<p>1. Москалець В. Загальна психологія: підручник для студентів спеціальності «психологія». Київ: Ліра-К, 2023. С. 10-71. ISBN 978-617-7748-90-7 ©</p> <p>2. Попередні видання цього підручника (2020 і 2022 р.р.). Частина I. Розділ 1.</p> <p>3. Москалець В. Загальна психологія: хрестоматія, 2024. 234 с.. – Електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <p>4. Москалець В. Психологія особистості: Підручник. Київ: Ліра-К, 2020. С. 308-316; 319-323.</p> <p>5. Попередні видання цього підручника (2013, 2020 р.р.). Частина II. Розділи 15, 16.</p>	<p>1. Гейзінга Й. Homo Ludens. Київ, 1994. 250 с.</p> <p>2. Москалець В. П. Види діяльності з позицій суб'єктного підходу в психології // Психологія і суспільство, 2012. №4. С. 66-78.</p> <p>2. Москалець В., Карп'юк Ю. Інтелектуальна функція продуктивного соціального характеру // Психологія і суспільство, 2023. № 2. С. 117-132. Розміщений на платформі «Наукова періодика України» Національної наукової бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. ISSN: 25-23-4099 (Online), 1810-2131 (Print), DOI https://doi.org/10.35774/pis.wunu.edu.ua (офіційна),</p>	Усне і письмове опитування на семінарських заняттях – 5 б Контроль самостійної роботи – 10 б. Тестування – 10 б	

			<p>psm2000.ucoz.ua (інформаційна). <i>Стаття</i>: DOI:https://doi.org/10/35774/pis2023/02/182.</p> <p>3. Москалець В. Психологія гри та ігрового змісту інших видів діяльності // Психологія і суспільство, 2020, № 2. С. 71-89.</p> <p>4. Москалець В. Функціонування і розвиток свідомої здатності у спілкуванні, грі, художній діяльності // Психологія і суспільство, 2021. № 1. С. 117-131.</p> <p>5. Ямницький В. М. Психологічні чинники розвитку життєтворчої активності особистості: монографія. Одеса: ПНЦ НАПН України, СВД Черкасов М., 2006. 362 с.</p>		
--	--	--	--	--	--

6. Система оцінювання курсу

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Основними критеріями оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни (далі – н. д.), є: - своєчасне й у повному обсязі виконання всіх навчальних завдань, передбачених н. д.; - обсяг і глибина знань навчального матеріалу за змістом н. д., які містять рекомендовані літературні джерела; - вміння самостійно аналізувати феномени, що вивчаються, у їх системних взаємозв'язках та розвитку; - розуміння принципів застосовування методів загальної психології на практиці; - вміння застосовувати теоретичні положення загальної психології в процесі науково-дослідної та практичної роботи.</p> <p>Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, де 50 балів відводиться на оцінку усних та письмових відповідей студентів на семінарах (тестування, презентації, виконання самостійної роботи та контрольної роботи) і 50 балів – на оцінку відповідей на екзамені.</p> <p>Поточний та модульний контроль (50 балів). На семінарських заняттях студенти за усну та</p>
---	--

письмову відповіді, зокрема тестування можуть отримати максимум 5 балів. Студенти здійснюють огляд літератури за ключовими поняттями теми, анують та конспектують першоджерела, оформляють відповіді на питання семінару у вигляді асоціативних малюнків-схем, таблиць, аналізують проблематику загальної психології та дискутують. Усне опитування студентів може бути індивідуальним та фронтальним.

Оцінка «відмінно» ставиться за наявність у студента вичерпних і правильних знань основної проблематики курсу. Знання мають бути осмисленими, що виявляється у повноті та адекватності їх пояснення. Здатність виконувати завдання не лише репродуктивно, а й з елементами креативності.

Оцінка «добре» ставиться за наявність у студента знань більшості основних питань н. д. Знання адекватні, але розуміння неповне (студент формально відповідає правильно, однак аргументовано пояснити каузальні зв'язки може не завжди).

Оцінка «задовільно» ставиться за наявність у студента фрагментарних знань з дисципліни, які він не завжди правильно розуміє і недостатньо повно та аргументовано вербалізує (висловлює).

Оцінка «незадовільно» ставиться за відсутність у студента знань головних проблем н. д. або за часткові знання, які він неправильно розуміє і трактує.

Самостійна робота (далі – с. р.) поділяється на базову та додаткову. Базова с. р. – це підготовка до аудиторних занять і контрольних заходів. Результати с. р. виявляються в активності й успішності студента на практичних заняттях, в успішному виконанні контрольних робіт, тестових завдань тощо. Базова с. р. включає: опрацювання лекційного матеріалу і рекомендованої літератури; огляд літератури та електронних джерел; підготовку до всіх форм поточного контролю; систематизацію вивченого матеріалу перед семестровим екзаменом.

Додаткова с. р. спрямована на поглиблення й закріплення знань студентів, розвитку аналітичних навичок з проблематики н. д. Вона включає: аналіз наукових публікацій; створення термінологічного словника, таблиць, малюнків-схем, мультимедійної презентації і т. ін.

С. р. максимально оцінюється залежно від її виду: конспект понять – 2 бали; оформлення таблиці – 2 бали, малюнка-схеми – 2 бали; самостійне знаходження інтернет-ресурсу, пов'язаного з загальною психологією та конспектування його – 2 бали; оформлення результатів дослідницької роботи – 3 бали. Сукупна кількість балів за с. р. – 15 балів.

Конспект с. р. студент здає за 10 днів до тижня КСР (контролю самостійної роботи).

Вимоги до оцінювання с. р.: 2 бали виставляється, якщо завдання здані вчасно і в повному обсязі з дотриманням правил академічної доброчесності. 1 бал – якщо завдання не здано у повному обсязі або невчасно. 0 балів – якщо завдання не здано.

Вимоги до оцінювання дослідницької роботи (далі – д. р.): 3 бали виставляється, якщо завдання актуальне, виконано вчасно і в повному обсязі, відповідає обраній темі та меті, є доступним для аудиторії, використовуються унаочнення, дотримана логічна структура виступу. 2 бали – якщо завдання актуальне, виконано вчасно, але не в повному обсязі, є упущення й помилки; відповідає обраній темі і меті, загалом доступне для аудиторії, але унаочнення не використовуються, логічна структура виступу дотримана загалом. 1 бал – якщо завдання актуальне, виконано вчасно, але не в повному обсязі, є помилки; мало відповідає обраній темі і меті, малодоступне для аудиторії, унаочнення не використовуються, не дотримана логічна структура виступу. 0 балів – якщо завдання не виконано.

Для оперативного опитування студентів на семінарських заняттях використовується тестовий контроль знань. Для цього передбачені завдання: вибір однієї правильної відповіді з чотирьох запропонованих; встановлення правильної відповідності; встановлення логічні пари. Сукупна кількість балів за тест – 5.

Завдання з вибором однієї правильної відповіді передбачають перевірку низки знань, умінь, навичок (знання термінів, процесів тощо, уміння конкретизувати, виокремлювати головне, визначати, причини тощо). Завдання вважається виконаним, якщо студент вказав правильний варіант відповіді. Оцінка – 0,5 бала.

Завдання на встановлення правильної відповідності. Пропонується перелік феноменів, позначених буквами. Їх необхідно розташувати у правильній послідовності. Правильна відповідь – 1 бал.

Завдання на встановлення правильної відповідності – логічні пар). До кожного завдання подано інформацію, позначену цифрами (лівий стовпчик) та буквами (правий стовпчик). Необхідно встановити відповідності між цими двома групами інформації – утворити логічні пари. Кожна правильно визначена логічна пара оцінюється в один бал. Максимальна кількість балів за завдання – 5 балів.

Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену. На екзамен виносяться питання програми н. д. «Загальна психологія». Максимальна кількість балів: 50 за роботу впродовж семестру та 50 – за екзамен. Білет складається з 3 питань. Перше і друге – теоретичний аналіз, третє – прикладного характеру. Екзамен може проводитись онлайн у формі тестів.

Умови допуску до екзамену: виконання усіх тих завдань н. д., які підлягають контрольному оцінюванню.

Пропущені заняття відпрацьовуються протягом місяця або протягом тижня КСР (усно або за допомогою тестів).

Самостійна робота (конспекти) мають бути здані до завершення змістового модуля. Мінімальна кількість балів для допуску до екзамену – 25. Якщо студент набрав за семестр чи за екзамен 24 б. і менше, то він складає екзамен повторно.

	<p>Форми оцінювання регламентуються згідно з «Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf)</p> <p>Облік навчальної роботи студентів здійснюється згідно з «Положенням про електронний журнал обліку навчальної роботи здобувачів освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (нова редакція) (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/01/elektronnizyrnal.pdf)</p> <p>У випадку неатестації здобувачів освіти з н. д. «Психологія релігії» вони мають право на повторне вивчення курсу, що регламентовано Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін в умовах кредитів ECTS (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/povtornevuvchennia_nove.pdf).</p> <p>Накопичування балів під час вивчення н. д. Вид навчальної роботи – максимальна кількість балів: <i>Лекції (тестування)</i> – 10. <i>Семінарські заняття</i> – 15. <i>Контрольна робота</i> – 10. <i>Самостійна робота</i> – 15. <i>Екзамен</i> – 50. <i>Разом</i> – 100. Оцінювання здійснюється відповідно до графіку навчального процесу.</p>
Семінарські заняття	<p>Участь у семінарських заняттях (1 бал за 1 заняття). 9 балів – очна форма, 6 балів – заочна. Робота на семінарських заняттях (обговорення питань семінару – по 5 балів) – 45 балів – очна форма, 30 балів – заочна</p>
Вимоги до письмової роботи	<p>Максимальна оцінка за контрольну роботу (далі – к. р.) – 10 балів, 9-10 б. виставляється, якщо питання к. р. висвітлені уповні, обгрунтовано, наведено переконливі приклади. 8-7 б. – у разі недостатньо глибокого аналізу, наведено лише один приклад, питання висвітлено уповні, але дещо поверхово; 6-5 б. – якщо студент не відповів на одне питання к. р., дав часткові відповіді на решту і не навів жодного прикладу. 4-3 б. – якщо студент не відповів на половину питань, однак дав часткові малозмістовні відповіді на решту; 2-1 б. – якщо студент не відповів на жодне питання або відповів неправильно.</p> <p>Перед написанням письмової роботи у форматі тестів, к. р. тощо студенти отримують завдання та посилання на навчально-методичну й наукову літературу для самостійної підготовки.</p> <p>Додаткові бали. За бажанням студента: виконання індивідуального завдання, участь у брейн-рингу із загальної психології тощо</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Екзамен. Комбінована форма – письмово-усний. Білет містить 3 питання – 2 теоретичні і 1 прикладного характеру. Розподіл балів за завдання: 1-ше питання – 20 балів, 2-ге – 15; 3-тє – 15.</p>

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	Зараховано
80–89	B	добре	
70–79	C		
60–69	D	задовільно	
50–59	E		
26–49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1–25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Політика курсу

Передбачає повторне виконання всіх тих обов'язкових завдань, які студент не виконав внаслідок тих чи інших причин: відпрацювати тематику пропущеного семінарського заняття, написати або переписати контрольну роботу, за яку одержав незадовільну оцінку тощо. Якщо студент не ліквідував заборгованості та не набрав необхідної кількості балів, він буде спрямований на повторне вивчення навчальної дисципліни.

Письмові роботи. Перед написанням письмової роботи у форматі тестів, контрольної роботи тощо студенти отримують завдання та посилання на навчально-методичну й наукову літературу для самостійної підготовки. Більш докладно див.: 6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Академічна доброчесність. У випадках запозичених робіт, плагіату, списування студент буде недопущений до здачі підсумкового контролю (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>).

Неприйнятним для студентів Університету є: порушення норм моралі, включно з негідною поведінкою під час занять, зокрема, дії, які перешкоджають навчальному процесу; пропуски занять без поважної причини.

Відвідування занять. Пропуски занять та відпрацювання. Політика курсу передбачає Perezдачу усіх невиконаних завдань внаслідок пропущених занять без поважних причин. Відпрацювати пропущені заняття студенти зможуть письмово (виконати тести, написати контрольну роботу та ін.) або усно протягом місяця після пропущеного заняття або протягом тижня КСР. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, виконують всі завдання згідно вимог, проходять тестування за темами (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-induvid.-grafik.pdf>).

Виконання завдання пізніше встановленого терміну. Роботи повинні бути виконані й представлені у встановлений час, не пізніше ніж за 1 тиждень до завершення вивчення навчального курсу групою. Ті, хто не виконали тести, практичні завдання, завдання самостійної роботи вчасно, повинні їх виконати, однак оцінка при цьому буде знижена відповідно до розроблених критеріїв. У випадку

незадовільного виконання завдань, виявів недобропорядної поведінки, академічної недоброчесності (списування), викладач пропонує студентові повторно виконати необхідний вид роботи.

Неформальна освіта:

8. Рекомендована література

Базова до модулів 1, 2, 3

1. **Москалець В.** Загальна психологія: підручник для студентів спеціальності «психологія». Київ: Ліра-К, 2023. С. 10-71. ISBN 978-617-7748-90-7 ©
2. **Попередні** видання цього підручника (2020 і 2022 р.р.).
3. **Москалець В.** Загальна психологія: хрестоматія, 2024. 234 с. – Електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
4. **Москалець В. П.** Методологічні засади сучасного підручника «Загальна психологія» для студентів-психологів // Методологічні, теоретичні та практичні проблеми психологічної науки. Матеріали I Міжнародної наукової інтернет-конференції (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 17 квітня 2019 року) / Редактори-упорядники: М. В. Савчин, А. Р. Зимянський. Дрогобич: «Швидкодрук», 2019. С. 154-162.

Допоміжна до модулів 1, 2, 3

1. **Варій М. Й.** Загальна психологія: підручник. Київ: «Центр учбової літератури», 2015. 968 с.
2. **Максименко С. Д.,** Зайчук В. О., Клименко В. В. та ін. Загальна психологія: підручник / За ред. С. Д. Максименка. Вінниця: «Нова книга», 2004. 704 с.
3. **М'ясоїд П. А.** Загальна психологія: навчальний посібник. Київ: «Вища школа», 2004. 479 с.
4. **Основи** психології: підручник / за ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. Київ: «Либідь», 1996. 632 с.
5. **Психологічна** енциклопедія / Автор-упорядник О. М. Степанов. Київ: «Академвидав», 2006. 424 с.
6. **Савчин М. В.** Загальна психологія: підручник. 2-ге вид., перероб., доповн. Київ: ВЦ «Академія», 2018. 344 с.
7. **Шапар Б. В.** Сучасний тлумачний психологічний словник. Харків: Прапор, 2007. 640 с.

Базова до модуля 1

1. **Москалець В. П.** Загальна психологія: підручник для студентів спеціальності «психологія». Київ: Ліра-К, 2022. С. 10-164. ©
2. **Попередні** видання цього підручника (2013, 2020 р.р.). Частина I. Розділи 1, 2, 3, 4.
3. **Москалець В. П.** Загальна психологія: хрестоматія, 2024. 234 с. – Електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. С. 3-63.
4. **Москалець В. П.** Зоопсихологія і порівняльна психологія: підручник. Вид. 2-е, перероб., доп. Київ: Ліра-К, 2020. С. 7-18; 37-41; 89-101. ©
5. **Роменець В. А. Маноха І. П.** Історія психології: навчальний посібник. Київ: Либідь, 1998. 478 с.

Допоміжна до модуля 1

1. **Барретт Л. Ф.** Як народжуються емоції: Таємне життя мозку // пер. з англ. Я. Лебеденка. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2018. 480 с.
2. **Винницький О. Р.** Мозок і парапсихологія: монографія. Київ: Поліграфкнига, 1996. 360 с.
3. **Гофманн А.** ЛСД – моя важка дитина / Альберт Гофманн. – Вікіпедія.
4. **Гроф С.** Психологія майбутнього: уроки з сучасних досліджень свідомості. Львів: Афіша, 2015. 328 с.
5. **Гурвіч А.** Щодо інтенційності свідомості // Філософська думка. 2015. №5. С. 14-29.
6. **Декарт Р.** Метафізичні роздуми. Київ: Юніверс, 2000. 304 с.
7. **Дикий Я.** Психосоціальне деталювання як методологічна процедура // Психологія і суспільство. Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис. 2023. №1. С. 75-84. DOI: <https://doi.org/10.35774/pis.2023.02.075>
8. **Киричук О. В.** Галузі психологічної науки // Основи психології / за заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. Київ: «Либідь», 1996. 632 с. С. 111-131.
9. **Маноха І. П.** Методи психології // Основи психології / за заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. Київ: «Либідь», 1996. 632 с. С. 74-94
10. **Москалець В.** Функціонування і розвиток свідомої здатності у спілкуванні, грі, художній діяльності // Психологія і суспільство, Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис 2021. № 1. С. 117-132. Категорія «Б». ISSN: 2523-4099 (Online), 1810-2131 (Print), DOI: <https://doi.org/10.35774/pis.pis.wunu.edu.ua> (офіційно) psm2000.ucoz.ua (інформаційно).
11. **Москалець В.** Функціонально-психологічна сутність свідомості як рамкової умови пізнання, методологування, віри, мислення, діяльності // Психологія і суспільство, Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис. 2019. № 1. С. 35-51. Категорія «Б». Сторінки журналу в інтернеті: psm2000/ucoz/ua (інформаційно) pis/tneu.edu.ua (офіційно)
12. **Пискун В. М.** Метапсихологія та її паралогізми // Основи психології / за заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. Київ: «Либідь», 1996. 632 с. С. 132-160.
13. **Роменець В. А.** Історія психології XIX-початку XX століття: навчальний посібник. Київ: «Вища школа», 1995. С. 212-235.
14. **Роменець В. А.** Історія психології: Стародавній світ. Середні віки. Відродження: навчальний посібник. Київ: Либідь, 2006. 1000 с. 5.
15. **Роменець В. А.** Предмет і принципи історико-психологічного дослідження // Психологія і суспільство. Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис. 2013. №2. С. 6-27.
16. **Руденко В. М., Руденко Н. М.** Математичні методи в психології. Київ: Академвидав, 2009. 384 с.
17. **Смульсон М. Л.** Психологія розвитку інтелекту: монографія. Київ: Нора-Друк, 2003. 298 с.
18. **Татенко В. О.** Поняття про психіку. Предмет психології як науки // Основи психології / за заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. Київ: «Либідь», 1996. 632 с. С. 7-45.
19. **Фурман А. В.** Авторська програма дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» // Психологія і суспільство. Український теоретико-методологічний часопис. 2023. №1. С. 209-244. DOI: <https://doi.org/10.35774/pis.2023.01.209>
20. **Фурман А. В., Фурман О. Є.** Методологічна організація психології як сфери мислєдіяльності // Система сучасних методологій: хрестоматія. Том 5 / упорядник, перекладач А. В. Фурман. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 605 с. С. 560-572.
21. **Фурман А. В.** Свідомість як рамкова умова пізнання і методологування // Психологія і суспільство. Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис. 2017. №4. С. 16-38.

Базова до модуля 2

1. **Москалець В. П.** Загальна психологія: підручник для студентів спеціальності «психологія». Київ: Ліра-К, 2023. С. 164-362. ©
2. **Попередні** видання цього підручника (2013, 2020 р.р.). Частина І. Розділи 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11.
3. **Москалець В. П.** Загальна психологія: хрестоматія, 2024. 234 с. – Електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
4. **Москалець В. П.** Зоопсихологія і порівняльна психологія: Підручник. Київ: Ліра-К, 2020. С. 133-184. ©

Допоміжна до модуля 2

1. **Аршава І. Ф.** Емоційна стійкість людини та її діагностика: монографія. Донецьк: Вид-во ДНУ, 2006. 336 с.
2. **Байсара Л. І.** Множинність проявів видів інтелекту. Донецьк: РВВ ДНУ, 2010. 96 с.
3. **Баєв Б. Ф.** Психологія внутрішнього мовлення. Київ: Вища школа, 1976. 180 с.
4. **Гойлман Д.** Емоційний інтелект / пер. з англ. С.-Л. Гумецької: Харків: Віват, 2018. 512 с.
5. **Емоційний інтелект** / упоряд. А. Козлова. Київ: Шкільний світ, 2018 126 с.
6. **Єфіменко С.** Визначення поняття інтелекту у різних концепціях психолого-педагогічних досліджень // Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету ім. В. Винниченка. Серія: Педагогічні науки, 2013. Вип. 121 (2). С. 90-95.
7. **Засєкіна Л. В.** Структурно-функціональна організація інтелекту: монографія. Острого: Вид-во Національного університету «Острозька академія», 2005. 370 с.
8. **Ізард К.** Психологія емоцій. Вікіпедія.
9. **Карпенко Є.** Емоційний інтелект у дискурсі життєзійснення особистості: монографія. Дрогобич: Посвіт, 2020. 436 с.
10. **Кириленко Т. С.** Виховання почуттів. Київ: «Либідь», 1989. 240 с.
11. **Кириленко Т. С.** Психологія: емоційна сфера особистості. Київ: «Либідь», 2007. 256 с.
12. **Клименко В. В.** Психологія наукової творчості. Київ: Аверс, 1998. 240 с.
13. **Леві-Строс К.** Первісне мислення. Київ: Український Центр духовної культури, 2000. 324 с.
14. **Міщуха Л. П.** Креативні психотехнології як умова розвитку творчого мислення особистості студента // Теорія і практика сучасної психології, 2019. Вип. 5. Т. 2. С. 110-115.
15. **Москалець В.,** Карп'юк Ю. Інтелектуальна функція продуктивного соціального характеру // Психологія і суспільство. Український методологічний соціогуманітарний часопис, 2023. № 2. С. 117-132. (1,5 др. арк.) Категорія «Б». Index Copernicus (ICI World of Journals) Google Scholar. Розміщений на платформі «Наукова періодика України» Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. ISSN: 25-23-4099 (Online), 1810-2131 (Print), DOI <https://doi.org/10.35774/pis> Вебсторінки журналу: pis.wunu.edu.ua (офіційна), psm2000.ucoz.ua (інформаційна).
Стаття: DOI: <https://doi.org/10.35774/pis2023/02/182>.
16. **Москалець В. П.,** Колтунович Т. А. Психічне вигорання – реальність чи вигадка? // Практична психологія та соціальна робота, 2012. № 3. С. 58-68.
17. **Москалець В. П.** Почуття гумору як чинник гармонізації міжособистісної взаємодії у конфліктних ситуаціях // Психологічний журнал.

Випуск 8. Умань: ВПЦ «Візаві», 2022. С. 74-80.

18. **Москалець В. П.** Психологічно-функціональні сутності інтелекту, мислення, свідомості // Етнос і культура. Івано-Франківськ: ДВНЗ «Прикарпатський національний університет», 2016. № 12-13.

19. **Москалець В.** Сутність інтелекту, мислення, мовлення, свідомості як психофункціональних данностей // Психологія і суспільство. Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис, 2014. № 4. С. 114-132.

20. **Москалець В.** Функціонально-психологічна сутність свідомості як рамкової умови пізнання, методологування, віри, мислення, діяльності // Психологія і суспільство. Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис, 2019. № 1. С. 35-51.

21. **Оран М. П.** Психологія мовленнєвого досвіду особистості: монографія. Тернопіль: підручники і посібники, 2014. 480 с.

22. **Пасічник І. Д.** Мислення як предмет психології // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія і педагогіка», 2013. Вип. 25. С. 3-9.

23. **Пасічник І. Д.** Психологія поетапного формування операційних структур систематизації. 2-е вид., перероб. і доповн.. Острого: Вид. НаУОА, 2004. 216 с.

24. **Пов'якель Н. І.** Професіогенез саморегуляції мислення практичного психолога: монографія. Київ: НПУ ім. М. Драгоманова, 2003. 259 с.

25. **Психологія мислення: підручник** / І. Д. Пасічник, Р. В. Каламаж, О. В. Матласевич та ін. / за ред. І. Д. Пасічника. Острого: Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2015. 560 с.

26. **Самойлов О.** Діалогіка формотворення ідеї як засобу мислення // Система сучасних методологій: хрестоматія. Том 5 / упорядник, перекладач А. В. Фурман. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 605 с. С. 136-157.

27. **Сельс Г.** Стрес без дістресу. Вікіпедія.

28. **Смутьсон М. Л.** Психологія розвитку інтелекту: монографія. Київ: Нора-Друк, 2003. 298 с.

29. **Франкл В.** Людина в пошуках справжнього сенсу. Психолог у концтаборі / пер з англ. О. Замойської. Харків: КСД, 2023. 160 с. С. 121-125.

30. **Фромм Е.** Мистецтво любові / пер. з англ В. Кучменко. Київ: «Клуб сімейного дозвілля», 2017. 192 с.

31. **Хофман І.** Активна пам'ять: Експеримент і теорія людської пам'яті. Вікіпедія.

Базова до модуля 3

1. **Москалець В.** Загальна психологія: підручник для студентів спеціальності «психологія». Київ: Ліра-К, 2023. ISBN 978-617-7748-90-7 ©. С. 362-562

2. **Попередні** видання цього підручника (2020 і 2022 р.р.). Частина III. Розділи 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19.

3. **Москалець В.** Загальна психологія: хрестоматія, 2024. 234 с. – Електронна бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

4. **Москалець В. П.** Психологія особистості: підручник. Київ: Ліра-К, 2020. 363 с. ©. С. 308-316; 319-323.

5. **Попередні** видання цього підручника (2020 і 2022 р.р.). Частина I. Частина II. Розділи 15, 16.

6. **Психологія особистості: словник-довідник** / за ред. П. П. Горностая, Т. М. Титаренко. Київ: Рута, 2001. 320 с.

Додаткова до модуля 3

1. **Аршава І. Ф.**, Знанецька О. М., Носенко Е. Л. Позитивність образу Я і психологічне благополуччя особистості: монографія. Дніпропетровськ, 2011. 134 с.
2. **Бех І. Д.** Від волі до особистості. Київ, 1995. 202 с.
3. **Большакова А М.** Психологія особистісної реалізованості суб'єкта життєвого шляху: монографія. Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2011. 312 с.
4. **Боришевський М. Й.** Дорога до себе. Від основ суб'єктності до вершин духовності: монографія. Київ: «Академвидав», 2010. 252 с.
5. **Бочелюк В. Й.** Білоусов С. А. Борисенко В. М. Соціально-психологічні особливості самореалізації особистості в сучасному суспільстві: монографія / за ред. В. Й. Бочелюка. Запоріжжя: КПУ, 2009. 279 с.
6. **Власова О. І.** Психологія соціальних здібностей: структура, динаміка, чинники розвитку: монографія Київ: ВПЦ «Київський університет», 2005, 308 с
7. **Галян І. М.** Ціннісно-сміслова саморегуляція особистості: генеза та механізми функціонування. Дрогобич; Ред.-вид. відділ ДДПУ ім. І Франка, 2016. 402 с.
8. **Гейзінга Й.** Homo Ludens. Київ, 1994. 250 с.
9. **Гейко Є. В.** Психологія цілісності особистості: монографія. Кропивницький: Вид-во КДУ, 2016. 384 с.
10. **Гордієнко В.,** Копець Л. Психологія особистості в біографіях, подіях, портретах: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2007. 304 с.
11. **Гуменюк О. Є.** Психологія Я-концепції: навчальний посібник. Тернопіль: Економічна думка, 2004. 310 с.
12. **Дискурсні** технології самопроекування особистості: монографія / за ред. Н. В. Чепелевої. Київ: Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2019. 170
13. **Жигайло Н.** Психологія духовного становлення особистості майбутнього фахівця: монографія Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 208. 336 с.
14. **Журавльова Л. П.** Психологія емпатії: монографія. Житомир: Видавництво ЖДУ імені Івана Франка, 2007. 328 с.
15. **Заброцький М. М.,** Савченко О. М., Тичина І. М. Психологія особистості: навчальний посібник. Житомир, 2005.
16. **Злобіна О. Г.** Особистість як суб'єкт соціальних змін. Київ: Видавництво Інституту соціології НАН України, 2004. 400 с.
17. **Каламаж Р.** Самоставлення як складова частина емоційно-оцінного компонента Я-концепції // Психологічні перспективи, 2010. Вип. 15. С. 72-81.
18. **Карнегі Д.** Як завойовувати друзів та впливати на людей. Як виробляти в собі впевненість і впливати на людей, виступаючи прилюдно. Як перестати хвилюватись і почати жити. Харків: Промінь, 2007. 276 с.
19. **Карпенко Є. В.** Самоактуалізація і адаптація: від конфронтації до кооперації: монографія. Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2013. 272 с.
20. **Карпенко З. С.** Аксіологічна психологія особистості: монографія. 2-ге вид. Івано-Франківськ: ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2018. 720 с.

21. **Кацавець Р. С.** Психологія особистості: навчальний посібник. Київ: Алерта. 2021. 134 с.
22. **Каюа Р.** Людина та сакральне. Київ: Ваклер, 2003. 256 с.
23. **Климишин О. І.** Психологія духовності особистості: християнсько-орієнтований підхід: монографія. Івано-Франківськ: Гостинець, 2010. 440
24. **Климчук В. О.** Мотиваційний дискурс особистості: на шляху до соціальної психології мотивації: монографія. Житомир: Вид. ЖДУ ім. І Франка, 2015. 290 с.
25. **Коваленко А. Б.** Психологія розуміння. Київ: Геопринт, 1999. 184 с.
26. **Колісник О. П.** Психологія духовного саморозвитку особистості: монографія. Луцьк: РВВ «Вежа» Волинського державного університету імені Лесі Українки, 2007. 400 с.
27. **Копець Л. В.** Психологія особистості: навчальний посібник. Київ: Видавничий дім «Киево-Могилянська академія», 2007. 460 с.
28. **Кречмер Е.** Будова тіла і характер. Вікіпедія.
29. **Кузікова С. Б.** Психологічні основи становлення суб'єкта саморозвитку в юнацькому віці: монографія. Суми, 2012. 410 с.
30. **Ліфарєва Н.В.** Психологія особистості: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. 240 с.
31. **Ломброзо Ч.** Геніальність і божевілья. Вікіпедія.
32. **Максименко С. Д.** Генеза здійснення особистості: монографія. Київ: ТОВ «КММ», 2006. 240 с.
33. **Максименко С. Д.,** Клименко В. В., Толстоухов А. В. Психологічні механізми зародження, становлення та здійснення особистості: Монографія. Київ: Вид-во Європейського університету, 2010. 240 с.
34. **Максименко С. Д.,** Максименко К. С., Папуча М. В. Психологія особистості: Підручник. Київ: ТОВ «КММ», 2007. 296 с.
35. **Маноха І. П.** Витоки волі. Боротьба мотивів і вольовий акт. Формування та розвиток вольових процесів // Основи психології / за ред. О. В. Киричука, В. О. Роменця. Київ: «Либідь», 1996. 632 с. С. 231-234.
36. **Мей Р.** Становлення екзистенційної психології // Гуманістичні підходи в західній психології ХХ ст. Київ: Пульсари, 2001.
37. **Москалець В.** Віра в Бога як психічний базис стану загального благополуччя особистості // Психологія і суспільство. Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис. 2015. №1. С. 55-64.
38. **Москалець В. П.** Види діяльності з позицій суб'єктного підходу в психології // Психологія і суспільство. Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис, 2012. №4. С. 66-78.
39. **Москалець В.** Духовні горизонти особистості: потенціал вершинної аналітики // Психологія і суспільство. Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис. 2011. №1. С. 73-84.
40. **Москалець В.,** Карп'юк Ю. Інтелектуальна функція продуктивного соціального характеру // Психологія і суспільство. Український методологічний соціогуманітарний часопис, 2023. № 2. С. 117-132. (1,5 др. арк.) Категорія «Б». Index Copernicus (ICI World of Journals) Google Scholar. Розміщений на платформі «Наукова періодика України» Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. ISSN: 25-23-4099 (Online), 1810-2131 (Print), DOI <https://doi.org/10.35774/pis> Вебсторінки журналу: pis.wunu.edu.ua (офіційна), psm2000.ucoz.ua (інформаційна).
Стаття: DOI: <https://doi.org/10.35774/pis2023/02/182>.
41. **Москалець В. П.** Основний психологічний зміст та розвивально-особистісний потенціал ігрової діяльності // Практична психологія та

соціальна робота, 2009. № 10. С. 66-89.

42. **Москалець В. П.** Перспективи трансформацій у психології москочитів // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія». Науковий журнал, 2022. Вип. 15. Острог: Вид-во НУ «Острозька академія», 2022. С. 25-35.
43. **Москалець В.** Психологія гри та ігрового змісту інших видів діяльності // Психологія і суспільство. Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис, 2020. № 2 (80). С. 71-89.
44. **Москалець В. П.** Психологія релігії: Підручник. Київ: «КНТ», 2019. С. 29-48; 76-111.
45. **Москалець В. П.** Психологія релігії: Підручник. Вид. 2-ге, переробл., доповн. Київ: Ліра-К, 2020. С. 26-45; 69-99.
46. **Москалець В. П.** Структурно-функціональна організація особистості // Психологія і суспільство. Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис. 2010. № 2. С. 20-25.
47. **Москалець В.** Три сили для людини: від «Великого Інквізитора» до канонічної психології Володимира Роменця // Психологія і суспільство. Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис. 2012. №2. С. 6-15.
48. **Москалець В.** Функціонально-психологічна сутність свідомості як рамкової умови пізнання, методологування, віри, мислення, діяльності // Психологія і суспільство. Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис, 2019. № 1 (75). С. 35-51.
49. **Москалець В.** Функціонування і розвиток свідомої здатності у спілкуванні, грі, художній діяльності // Психологія і суспільство. Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис, 2021. № 1 (83). С. 117-132.
50. **Носенко Е. Л.,** Аршава І. Ф. Сучасні напрями зарубіжної психології особистості: Підручник. Дніпропетровськ: Дніпро, 2010. 264 с.
51. **Палій А. А.** Диференціальна психологія: Навчальний посібник. Київ: «Академвидав», 2010. 432 с.
52. **Папуча М. В.** Внутрішній світ людини та його становлення: монографія. Ніжин: Видавець Лисенко М. М. , 2012. 656 с.
53. **Помиткін Е. О.** Психологія духовного розвитку особистості: монографія. Київ: Наш час, 2007. 280 с.
54. **Психологія особистості: хрестоматія: навчальний посібник /** О. Б. Мельничук, Р. Ф., Пасічняк, Л. М.Вольнова та ін. Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. 532 с.
55. **Рацінгер Й.** Цінності в часи перемін. Долання майбутніх викликів / пер. з нім. О. Концевича. Львів: Місіонер, 2006. 168
56. **Рибалка В. В.** Психологія честі та гідності особистості: культурологічний та аксіологічний аспекти: науково-методичний посібник. Київ: ТОВ «Інформаційні системи», 2011. 428 с.
57. **Рибалка В. В.** Теорії особистості у вітчизняній психології: навчальний посібник. Київ: ППО АПН України, 2006. 532 с.
58. **Роменець В. А.** Виховання творчих здібностей у студентів. К: «Либідь», 1973. 120 с.
59. **Савчин М. В.** Духовна парадигма психології: монографія. Київ: Академвидав, 2013. 224 с.
60. **Савчин М. В.** Духовний потенціал людини: монографія.. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2010. 508 с
61. **Савчин М. В.** Здатності особистості: Монографія. К.: Видавничий центр «Академія», 2016. 288 с.
62. **Савчин М. В.** Психологія відповідальної поведінки: Монографія. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2008. 224 с.
63. **Семиліт М. В.** Проектування життєвого шляху особистості: соціально-психологічний аналіз. Київ-ІСПП, видавець Чабаненко Ю. А., 2013. 278 с.
64. **Семиченко В. А.** Психологія особистості. Київ: Видавництво О. М. Ешке, 2001. 427 с.

65. **Столяренко О. Б.** Психологія особистості: навчальний посібник Київ: Центр учбової літератури, 2012. 280 с.
66. **Татенко В. О.** Сучасна психологія: теоретико-методологічні проблеми: навчальний посібник. Київ: «НАУ-друк», 2009. 288 с.
67. **Титаренко Т. М.** Життєвий світ особистості: у межах і за межами буденності. Київ: Либідь, 2003. 376 с.
68. **Титаренко Т. М.** Сучасна психологія особистості: навчальний посібник. 2-ге вид. Київ: Каравела, 2017. 372 с.
69. **Титаренко Т. М.** Темперамент // Основи психології: підручник / за заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. Київ: «Либідь», 1995. 632 с. С. 112-121.
69. **Титаренко Т. М.** Універсальна обдарованість і конкретні здібності людини. Творчі здібності людини // Основи психології / за заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. Київ: «Либідь», 1996. 632 с. С. 331-364.
70. **Фромм Е.** Втеча від свободи. Вікіпедія.
71. **Фурман А. А.** Психологія особистості: ціннісно-смысловий вимір: Монографія. Одеса ОНПУ; Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 312 с.
72. **Фурман А. В.,** Гуменюк О. Є. Психологія Я-концепції: навчальний посібник. Львів: Новий Світ, 2006. 360 с.
73. **Фурман О. Є.** Я-концепція як предмет багатоаспектного теоретизування // Психологія і суспільство. Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис, 2018. № 1-2. С. 38-68.
74. **Хазратова Н. В.** Психологія відносин особистості й держави. Луцьк, 2004. 276 с.
75. **Як** будувати власне майбутнє: життєві завдання особистості / за наук. ред. Т. М. Титаренко. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2012. 512 с.
76. **Ямницький В. М.** Психологічні чиники розвитку життєтворчої активності особистості: монографія. Одеса: ПНЦ НАПН України, СВД Черкасов М. П., 2006. 362 с.
77. **Ясперс К.** Психологія світоглядів / пер. з нім. Київ: Юнівер, 2009. 464 с.

Методи навчання:

Пояснювально-ілюстративний - спрямований на повідомлення готової інформації різними засобами (словесними, наочними, практичними) та усвідомлення і запам'ятовування цієї інформації студентами.

Репродуктивний метод – оволодіння і відтворення існуючих знань у царині психології (навчальна дисципліна). Спрямований на відтворення студентом способів діяльності за визначеним алгоритмом.

Метод проблемного викладання – викладач самостійно ставить проблему і сам її вирішує, демонструючи шлях наукового мислення і пошукової діяльності. Застосовується у процесі проблемної розповіді, проблемно-пошукової бесіди, лекції, під час використання наочних методів проблемно-пошукового типу і проблемно-пошукових вправ.

Проблемно-пошуковий метод - постановка перед студентами проблеми, на яку вони самостійно шукають відповідь, «роблять відкриття», формують теоретичні висновки

Частково-пошуковий метод - певні елементи знань повідомляє викладач, а частину студенти здобувають самостійно, відповідаючи на поставлені запитання, чи розв'язуючи проблемні завдання. Викладач планує етапи пошукової діяльності, розчленовує проблемне завдання на підпроблеми, до розв'язання яких залучаються студенти. Варіантом цього методу є евристична бесіда, що складається з низки взаємопов'язаних питань, кожне з яких є кроком на шляху до розв'язання проблеми.

Інтерактивні методи :

-використання кейс-технологій: Case-study (аналіз конкретних ситуацій, ситуаційний аналіз), ігрове проектування; метод інциденту, метод ситуаційно-рольових ігор; метод дискусії; тренінги, майстер-класи, прес-конференції, ігрове навчання, круглі столи; відео-конференції, мультимедійні презентації; метод синектики, «мозковий штурм»; дебати; навчальні групові дискусії.

Дослідницький метод передбачає самостійний пошук студентами проблеми та її розв'язання, оволодіння методами наукового пізнання, формування досвіду самостійного наукового пошуку. Він часто застосовується при виконанні курсових і дипломних робіт.

В робочій програмі і силабусі зверніть увагу на :

1. ЗК, СК, ПРН - мають співпадати з матрицею
2. Методи навчання - бажано обрати з переліку або додати свої. Якщо Ви обираєте інтерактивний метод, то в дужках вказувати які саме).
3. Години лекцій, семінарів, самостійної роботи - уточнити у двох навчальних планах (денна і заочна форма навчання).
4. Література - в основну даєте лише кілька джерел, решта - у додаткову. Бажано, щоб в основній була література за останні 5-7 років.

Викладачі: Завідувач кафедри загальної психології, професор В. Москалець; доцент кафедри загальної психології А. Олійник; доцент кафедри загальної психології О. Хрущ.